

2012-2016

Hettie Pott-Buter
Trinus Hoekstra
Greetje Witte-Rang

Beleidsplan Beraadgroep Samenlevingsvragen

2012-2016

Augustus 2012

Inhoud

Inleiding.....	1
Geschiedenis van de Beraadgroep Samenlevingsvragen.....	1
Missie van de Beraadgroep Samenlevingsvragen	2
Visie van de Beraadgroep Samenlevingsvragen	2
Ambities voor de periode 2011-2015	3
Werkwijze.....	4

Inleiding

De Beraadgroep Samenlevingsvragen is een van de drie beraadgroepen van de Raad van Kerken in Nederland. In de beraadgroepen houden deskundigen uit de verschillende aangesloten kerken zich bezig met beraad, bezinning en studie in oecumenisch verband. De Beraadgroep Samenlevingsvragen is ingesteld om gestalte te geven aan de profetische en diaconale taak van de Kerk.

In juni 2010 ging de Beraadgroep formeel van start. In 2011 heeft de Beraadgroep de missie, visie, ambities en doelstellingen vastgesteld voor de jaren 2011-2015, gebaseerd op een eind 2010 geformuleerde startnotitie. Voorliggend aangepast beleidsplan voor 2012-2016 is aangenomen op 22 augustus 2012.

De *missie* geeft het bestaansrecht van de Beraadgroep Samenlevingsvragen weer.

De *visie* staat stil bij de huidige maatschappelijke samenhang en de toekomstige ontwikkelingen die van belang zijn voor de profetische en diaconale taak van de kerk. De visie sluit aan bij die zoals verwoord in het Beleidsplan van de Raad van Kerken 2012-2016. Onder *ambities* zet de Beraadgroep uiteen op welke gebieden zij zich wil richten en waaraan voorrang wordt gegeven in de periode 2012 – 2016.

In het Jaarverslag van de Beraadgroep Samenlevingsvragen staat de samenstelling van de Beraadgroep.

Geschiedenis van de Beraadgroep Samenlevingsvragen

Eind twintigste eeuw kende de Raad van Kerken drie secties en een groot aantal verschillende projectgroepen die zich bezighielden met samenlevingsvragen. In 2000 maakten de drie secties plaats voor één *Beraadgroep Gerechtigheid en Duurzaamheid* en een geringer aantal (als tijdelijk bedoelde) projectgroepen. In 2006 werd besloten tot de vorming van drie beraadgroepen, één voor het bevorderen van de oecumenische dialoog, de *Beraadgroep Geloven en Kerkelijke Gemeenschap*, en de andere twee ten bate van het bevorderen van de gezamenlijke dienst aan de samenleving, te weten de *Beraadgroep Samenlevingsvragen* en de *Beraadgroep Interreligieuze Dialoog*.

De drie beraadgroepen zijn voor de Raad van Kerken ‘oecumenische denktanks’ waar nieuwe onderwerpen ontdekt kunnen worden, een oecumenische visie ontwikkeld kan worden en deskundigen uit verschillende kerken elkaar ontmoeten en hun ervaringen en deskundigheid delen, en waar desgewenst ook concrete plannen uitgewerkt en uitgevoerd kunnen worden.

De beraadgroepen dienen de Raad van Kerken gevraagd en ongevraagd van advies en kunnen het Moderamen adviseren een projectgroep in te stellen over bepaalde deelthema's of een concrete opdracht uit te voeren. Een projectgroep staat los van de beraadgroepen en valt rechtstreeks onder de Raad van Kerken.

In de zomer van 2009 zijn de eerste leden van de *Beraadgroep Samenlevingsvragen* door de Raad van Kerken benoemd. De vergadering van 9 juni 2010 gold als formalisering van deze Beraadgroep.

Missie van de Beraadgroep Samenlevingsvragen

Het bestaansrecht van de *Beraadgroep Samenlevingsvragen* is vastgelegd in het Beleidsplan 2007-2010 van de Raad van Kerken. De missie is: gestalte geven aan de profetische en diaconale taak van de Kerk.

Het Beleidsplan 2007-2010 van de Raad van Kerken concretiseert die profetische en diaconale taak van de *Beraadgroep Samenlevingsvragen* als volgt:

- Analyse van en bezinning op actuele ontwikkelingen in de Nederlandse en internationale samenleving met bijzondere aandacht voor vragen rond globalisering, internationale economische gerechtigheid en duurzame ontwikkeling; onze verantwoordelijkheid voor Europa; de *Millennium Development Goals* en de mogelijke rol van religies daarbij.
- Klimaatverandering. Daarbij moet ook aandacht gegeven worden aan de vraag hoe deze kerkelijke betrokkenheid aansprekend kan zijn voor jongeren en voor mensen buiten de kerk.
- Participatie in het debat over de rol van religie in het publieke domein, de verhouding tussen kerk en staat en de vrijheid van godsdienst (bij voorkeur samen met de *Beraadgroep Geloven en Kerkelijke Gemeenschap* en het CIO).

Visie van de Beraadgroep Samenlevingsvragen

De twintigste eeuw wordt gekenmerkt door een groot aantal adembenemende ontwikkelingen. Crisis en oorlog trekken onuitwisbare sporen, technologische en sociale ontwikkelingen veranderen het leven ingrijpend. Tot de sociale en culturele veranderingen mogen ook de steeds intensievere oecumenische en interreligieuze contacten worden gerekend.

De Oecumenische Beweging, die het zicht gaf op andere wereldbewoners en aanhangers van andere levensovertuigingen, had haar zwaartepunt in de eerste decennia na de Tweede Wereldoorlog. Het is in die tijd dat in ons land het pleidooi voor *inclusief denken* werd gevoerd, dat een goede typering is van de idealen en motieven van de generatie gelovigen die door de Oecumenische Beweging werd geïnspireerd.

Inclusief denken is een manier van denken die er principieel van uit gaat dat wij ons geluk en welzijn niet kunnen verkrijgen ten koste van of zonder het geluk en welzijn van de ander, maar dat, integendeel, wij ons geluk en welzijn alleen maar kunnen bevorderen, wanneer we tegelijk werken aan het geluk en welzijn van de ander. Bij alles wat we doen of laten, dienen we onszelf dus de vraag te stellen, wat we daarmee doen voor de ander, dichtbij en ver weg. Inclusief denken kan niet anders dan leiden tot *inclusief handelen*. De inzet voor eerlijke handel (fair trade) is een duidelijk voorbeeld van dergelijk inclusief handelen. In onze tijd is het streven naar 'duurzaamheid', in haar oorspronkelijke kritische betekenis, een vorm van 'inclusief handelen': de samenleving en de economie zó inrichten, dat ook mensen

elders en de generaties na ons de mogelijkheden hebben om een menswaardig bestaan op te bouwen.

In het meest recente Beleidsplan Raad van Kerken Nederland 2012-2016 ligt de nadruk op meer contact zoeken met de gesecculariseerde buitenwereld. Volgens dit plan gaan de Nederlandse kerken gaan zich de komende jaren meer openstellen voor niet-kerkelijke 'zoekers'. Ook de banden met joden en moslims worden aangetrokken. Hoewel 'het christelijk geloof geen vanzelfsprekendheid en geen must meer is', zijn kerken volgens de Raad van Kerken nog steeds een 'aansprekende optie om aan de behoefte van zingeving tegemoet te komen'.

De *Beraadgroep Samenlevingsvragen* wil vanuit deze inspiratie een aanzet geven tot het formuleren van nieuwe antwoorden op problemen en vragen van begin 21^e eeuw, met de hulp van de rijke kerkelijke tradities, geïnspireerd door het enthousiasme van de eerste generaties oecumenici en binnen de maatschappelijke en religieuze context waarbinnen de Raad van Kerken zijn huidige activiteiten ontplooit.

Het werkterrein van de Beraadgroep is uitgebreid. Het beleidsplan van de Raad van Kerken in Nederland voor 2012-2016 sluit qua opbouw aan bij de Charta Oecumenica van de Europese Oecumenische Assemblee uit 2001. Het biedt nog steeds een uitstekende routeplanner om de samenwerking van kerken in Nederland op beleidsniveau voor de komende jaren richting en vorm te geven: samen komen, samen zoeken, samen handelen, samen leren, elkaar versterken.

Voor een indeling van het brede werkveld *Samenlevingsvragen* heeft de Beraadgroep gekozen voor een vierdeling ontleent aan de oecumene zelf, zoals die ter voorbereiding van de Internationale Oecumenische Vredes Convocatie van mei 2011 is gemaakt:

- *Vrede in de gemeenschap (Peace in the Community)*
- *Vrede met de aarde (Peace with the Earth);*
- *Vrede in economische verhoudingen (Peace in the Marketplace);*
- *Vrede onder de volken (Peace among the Peoples).*

Aan de hand van deze vierdeling zijn in de startnotitie 2010 vier clusters van samenlevingsvragen uitgebreid beschreven.

Ambities voor de periode 2011-2015

Naast het uitbrengen van door de Raad van Kerken gevraagde adviezen, zijn door de Beraadgroep Samenlevingsvragen de volgende ambities geformuleerd die zij vóór eind 2016 wil hebben bereikt.

- Bekendheid met vraagstukken waar de Beraadgroep Samenlevingsvragen zich mee bezighoudt, is zowel binnen als buiten de Raad van Kerken toegenomen.
- Samenwerking met de andere beraadgroepen en de voor de Beraadgroep relevante projectgroepen van de Raad van Kerken is gestructureerd;
- Jaarlijks worden tenminste twee adviezen geschreven waarin de Beraadgroep aangeeft hoe enkele van de in de startnotitie gesignaleerde problemen met hulp van de Raad van Kerken kunnen worden aangepakt;

- Jaarlijks wordt een expertmeeting of symposium op voorstel van een van de werkgroepen door de Beraadgroep georganiseerd.

Werkwijze

Om de doelmatigheid van de Beraadgroep te versterken zijn vier werkgroepen in het leven geroepen.

- Geloof en economische crisis
- Jongeren en keuzestress
- Vrede, mensenrechten en ontwikkelingssamenwerking
- Zorg

Iedere werkgroep heeft een voorzitter/coördinator. In iedere werkgroep is tenminste één ander lid actief.

Iedere werkgroep stelt een lijst op met aandachtsvelden en onderwerpen. Iedere werkgroep bepaalt waarom een bepaald onderwerp prioriteit heeft en welke externe deskundigen eventueel kunnen worden geraadpleegd. Daarnaast wordt een tijdspad opgesteld en aangegeven hoe men de onderwerpen af kan ronden en bijvoorbeeld de communicatie denkt vorm te geven.

Ontwerpadviezen en andere officiële, schriftelijke stukken of conceptpublicaties van de Beraadgroep worden voor publicatie ter goedkeuring aan alle leden van de Beraadgroep voorgelegd.

Een advies berust op ten minste drie pijlers:

1. De informatie van de Raad van Kerken.
2. Informatie van deskundigen (literatuur en advies).
3. Deskundigheid van de leden van de Beraadgroep.

Een doeltreffend adviesorgaan kan de Beraadgroep alleen zijn als de Raad van Kerken de Beraadgroep regelmatig, tijdig en zorgvuldig op de hoogte stelt van alle beleidsvoornemens en ontwikkelingen. De secretaris van de Raad van Kerken woont de vergaderingen van de Beraadgroep bij en bericht, liefst vooraf schriftelijk, maar anders in ieder geval mondeling ter vergadering, over de belangrijkste ontwikkelingen binnen de Raad van Kerken en zijn beraad- en projectgroepen. De voorzitter (of vice-voorzitter) van de beraadgroep woont de bijeenkomsten van de Raad van Kerken bij.

Door de Raad van Kerken is naast de beraadgroepen ook een projectgroep ingesteld onder de naam: 'Ecologische duurzaamheid' Deze projectgroep valt direct onder het moderamen van de Raad van Kerken, maar is aan de Beraadgroep Samenlevingsvragen gekoppeld, opdat deze beraadgroep zich met duurzaamheid als een samenlevingsvraag bezighoudt en een klankbordgroep kan zijn voor deze projectgroep Ecologische duurzaamheid.